

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Kž I 2390/05
07.02.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Dragiše Đorđevića, predsednika veća, Nevenke Važić, dr Gligorija Spasojevića, mr Sretka Jankovića i Zorana Tatalovića, članova veća, sa savetnikom Natašom Banjac, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu protiv optuženog **AA**, zbog krivičnog dela ubistva iz člana 47. stav 2. tačka 4. Krivičnog zakona Republike Srbije, odlučujući o žalbama optuženog i njegovog branioca, adv. AB, izjavljenim protiv presude Okružnog suda u Subotici K.108/05 od 08.11.2005. godine, u sednici veća održanoj, dana 07.02.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

PREINAČUJE SE presuda Okružnog suda u Subotici K.108/05 od 08.11.2005. godine, uvažavanjem žalbi optuženog AA i njegovog branioca u pogledu odluke o kazni, a po službenoj dužnosti u pogledu pravne ocene dela i odluke o meri bezbednosti, tako što Vrhovni sud radnje optuženog AA, opisane u izreci prvostepene presude, pravno kvalifikuje kao krivično delo teško ubistvo iz člana 114. tačka 5. Krivičnog zakonika ("Sl. glasnik RS" br. 85/05 od 06.10.2005. godine) i za to delo ga **OSUĐUJE** na kaznu zatvora u trajanju od 13-trinaest godina, u koju mu se ima uračunati vreme provedeno u pritvoru od 09.09.2005. godine, pa nadalje.

Na osnovu člana 87. stav 1. Krivičnog zakonika, prema optuženom AA **IZRIČE** se mera bezbednosti oduzimanja predmeta i to jednog noža marke "USA Tiger Saber" ukupne dužine 25cm, sa dužinom sečiva 11cm sa drvenom oblogom mahagoni boje, koji se ima uništiti.

O b r a z l o ž e n j e

Navedenom prvostepenom presudom Okružnog suda u Subotici, optuženi AA, oglašen je krivim za krivično delo ubistvo iz člana 47. stav 2. tačka 4. Krivičnog zakona Republike Srbije (KZ RS) i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 14-četrnaest godina u koju mu se uračunava vreme provedeno u pritvoru od 09.09.2005. godine, pa nadalje. Optuženi je delimično oslobođen dužnosti plaćanja troškova krivičnog postupka u iznosu od 35.320,00 dinara, dok je obavezan da naknadi troškove krivičnog postupka u iznosu od 17.100,00 dinara, u roku od 60 dana po pravosnažnosti presude pod pretnjom prinudnog izvršenja. Prema optuženom izrečena je mera bezbednosti oduzimanja predmeta i to jednog noža marke "USA Tiger Saber" ukupne dužine 25cm, sa dužinom sečiva 11cm sa drvenom oblogom mahagoni boje, koji će nakon pravosnažnosti presude biti uništen.

Protiv te presude, blagovremeno su izjavili žalbe:

- optuženi, zbog "nejasnog i nepotpunog obrazloženja činjeničnog stanja", a iz sadržine žalbe proizilazi da presudu pobija zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni, sa predlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje ili da se presuda preinači tako što će mu se ublažiti izrečena kazna i

- branilac optuženog, zbog bitne povrede odredaba ZKP-a, nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnoj sankciji, sa predlogom da se prilikom odlučivanja o žalbi, posebno o visini kazne, imaju u vidu olakšavajuće okolnosti navedene u ovoj žalbi.

Republički javni tužilac, u podnesku Ktž.2590/05 od 26.12.2005. godine, predložio je da Vrhovni sud Srbije kao drugostepeni, potvrdi prvostepenu presudu Okružnog suda u Subotici, a žalbe branioca i optuženog odbije kao neosnovane.

Vrhovni sud je u sednici veća ispitao pobijanu presudu, razmotrio ostale spise predmeta i stav i predlog Republičkog javnog tužioca, iz napred navedenog podneska, pa je nakon ocene žalbenih navoda i predloga našao da su žalbe optuženog i njegovog branioca delimično osnovane (u pogledu odluke o kazni), a da povodom tih žalbi, po službenoj dužnosti, pobijanu presudu treba preinačiti u pogledu pravne ocene dela i mere bezbednosti.

Žalba optuženog, iako podneta zbog "nejasnog i nepotpunog obrazloženja činjeničnog stanja", što bi upućivalo da se istom ukazuje na nedostatke presude, koji predstavljaju bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, svodi se na osporavanje činjeničnog stanja presude kao pogrešno i nepotpuno utvrđenog u odnosu na činjenice od značaja za postojanje predmetnog krivičnog dela i krivične odgovornosti optuženog, a žalba branioca u kojoj je bitna povreda odredaba krivičnog postupka istaknuta kao žalbeni osnov, bez opredeljenja o kojoj bitnoj povredi odredaba postupka je reč, svodi na osporavanje odluke o kazni i ukazivanje na nepotpuno utvrđeno činjenično stanje u tom delu, u pogledu okolnosti bitnih za tu odluku, pa je Vrhovni sud, postupajući u odnosu na ovaj žalbeni osnov, shodno odredbi člana 380. stav 1. tačka 1. Zakonika o krivičnom postupku (ZKP), utvrdio da prvostepena presuda ne sadrži bitne povrede odredaba krivičnog postupka na koje uvek pazi po službenoj dužnosti.

Osporavajući činjenično stanje presude kao pogrešno i nepotpuno utvrđeno i s tim u vezi, zaključak prvostepenog suda da je predmetno ubistvo izvršeno iz bezobzirne osvete, optuženi u žalbi ističe da je pošao kod sada pok. BB da ga pita zbog čega je napao njegovog sina i brata, da je sud propustio da sasluša njegovog sina i suprugu i BV i utvrdi da se on (optuženi) nalazio u psihičkom stanju uznemirenosti i jake razdraženosti jer je BB pretio da će ubiti njegovog sina i porodicu i da je u takvom psihičkom stanju, u koje je doveden napadom i teškim vređanjem od strane sada pok. BB ("pao mu mrak na oči"), izgubio kontrolu odnosno postupao "na mah".

Međutim, izložene žalbene navode, Vrhovni sud je ocenio kao neosnovane.

Bez svake sumnje, a na osnovu iskaza svedoka očevidaca AG, AD i AL, utvrđeno je da nikakve pretnje ni uvrede, sada pok. BB, nije upućivao optuženom neposredno pre napada optuženog na njega, odnosno da je spavao kad ga je optuženi napao snažnim ubodom nožem u leđa. Stoga, bez osnova optuženi u žalbi tvrdi da je zbog napada i teškog vređanja od strane sada pok. BB dospeo u stanje jake razdraženosti i inkriminisane radnje preduzeo "na mah".

Ne može biti govora o stanju jake razdraženosti optuženog i delovanju "na mah" ni povodom događaja koji se odigrao između njegovog sina i brata i sada pok. BB, jer delovanje "na mah" podrazumeva trenutno, neplanirano i nekontrolisano reagovanje usled psihičkog stanja izuzetne afektivne uzbuđenosti (jake razdraženosti) u koje napadač dospeva isprovociran ponašanjem i postupcima napadnutog, koji su neposredno prethodili ili su preduzeti izvesno kraće vreme pre napada, a nesporno je da optuženi pomenutom događaju nije prisustvovao i da mu nije bilo poznato kako se isti odvijao, ni ko je događaj skrivio i osim toga, postoji značajan vremenski razmak od tog događaja do preduzimanja inkriminisanih radnji od strane optuženog.

Nesporno je i psihijatrijskim veštačenjem nesumnjivo utvrđeno da je saznanje za napad na njegovog sina i povređivanje brata, kod optuženog izazvalo promenu psihičkog stanja, pa se on u vreme izvršenja dela, usled povišene anksioznosti, straha, napetosti i nemira, nalazio u stanju povišene razdraženosti, ali koje nema kvalitet jake razdraženosti. Na osnovu takvog nalaza i mišljenja veštaka psihijatra i nalaza i mišljenja veštaka psihologa u pogledu intelektualne i emocionalne strukture ličnosti optuženog (koju karakteriše mentalna retardacija lakog stepena i emocionalna nezrelost i nestabilnost), pravilno je utvrđeno da je sposobnost optuženog da shvati značaj dela i da upravlja svojim postupcima bila smanjena, ali ne bitno, pa su lišeni svakog osnova suprotni navodi žalbe optuženog kojim se ukazuje na postojanje takvog psihičkog stanja u vreme izvršenja dela koje je prouzrokovalo "amneziju i privremeni gubitak razuma", odnosno koje ima karakteristike privremene duševne poremećenosti i usled koje bi sposobnost za uračunljivost optuženog bila sasvim isključena.

Imajući u vidu navode odbrane optuženog iz istrage, gde on sam objašnjava da je odlučio da se osveti sada pok. BB zbog napada na njegovog sina i nanošenja povrede njegovom bratu zbog koje je isti bio u kritičnom stanju i kada je saznao da je policija pustila BB, te da je, znajući da postoje samo dve mogućnosti (da on ubije BB ili BB njega) poneo od kuće kuhinjski nož na preklapanje, kao i okolnosti i sam način izvršenja ubistva - da je optuženi, sada pok. BB, napao na spavanju i prvim snažnim ubodom nožem u leđa istog probudio, a potom nastavio da mu zadaje mnogobrojne ubode nožem (ukupno 22) u predelu glave i gornjeg dela tela, prvostepeni sud je na nesumnjiv način utvrdio postojanje kvalifikatorne okolnosti koja ovom ubistvu daje obeležje težeg oblika tog dela, a koja se odnosi na bezobzirnu osvetu kao pobudu izvršenja dela, a samim tim, pravilno je opredeljen i oblik vinosti (direktna umišljaj) optuženog na lišenje života sada pok. BB. Zato su neprihvatljivi ovim činjenicama suprotni

navodi žalbe optuženog i u istoj izneta tvrdnja optuženog da nije hteo da ubije sada pok. BB.

Prema tome, pravilnom ocenom izvedenih dokaza i odbrane optuženog, prvostepeni sud je pravilno i u potpunosti utvrdio odlučne činjenice, kako one koje čine objektivna obeležja krivičnog dela u pitanju, tako i činjenice i okolnosti koje se tiču subjektivnog odnosa optuženog prema učinjenom delu, o čemu je u obrazloženju presude izneo jasne i uverljive razloge koje u svemu prihvata Vrhovni sud.

Ocenjujući ostale navode žalbe optuženog kojim se osporava činjenično stanje pobijane presude, Vrhovni sud nalazi da nisu od značaja za ishod u ovoj krivičnoj stvari.

Ispitujući pravilnost primene krivičnog zakona i pri tom imajući u vidu da je 01.01.2006. godine, posle donošenja prvostepene presude, stupio na snagu Krivični zakonik ("Sl. glasnik RS" br. 85/05 od 06.10.2005. godine) koji je, s obzirom na zaprečenu kaznu za predmetno krivično delo, blaži za optuženog od zakona važećeg u vreme izvršenja dela, pa je primena istog obavezna u smislu člana 5. stav 2. Krivičnog zakonika (KZ), Vrhovni sud je po službenoj dužnosti (član 380. stav 1. tačka 2. ZKP), preinačio prvostepenu presudu u pogledu pravne ocene dela i radnje optuženog opisane u izreci prvostepene presude, pravno kvalifikovao kao krivično delo teško ubistvo iz člana 114. tačka 5. KZ.

Ispitujući presudu u delu odluke o kazni, Vrhovni sud nalazi da je prvostepeni sud pravilno utvrdio okolnosti relevantne za ovu odluku, kako otežavajuće (raniju višestruku osuđivanost, između ostalog i za krivična dela protiv života i tela), tako i olakšavajuće okolnosti između ostalih i sve one na kojima se insistira u žalbama optuženog i njegovog branioca (porodične prilike optuženog - da živi u vanbračnoj zajednici i da je otac troje maloletne dece, da svojim radom izdržava porodicu, iskreno držanje i izraženo kajanje), pa i okolnost na kojoj posebno insistira branilac optuženog, a koja se tiče načina reagovanja optuženog na ponašanje oštećenog s obzirom na intelektualnu i emocionalnu strukturu ličnosti optuženog. To imajući u vidu da je prvostepeni sud cenio optuženom kao olakšavajuću okolnost da je delo učinio u stanju smanjene uračunljivosti, a na koju ocenu su upravo bila od uticaja navedena svojstva ličnosti optuženog, u skladu sa izjašnjenjem veštaka psihologa o istim, kako je sve detaljno obrazloženo na strani 8 stav treći pobijane presude.

Međutim, osnovano se po oceni ovog suda žalbama predlaže blaže kažnjavanje optuženog s obzirom na prirodu i značaj navedenih olakšavajućih okolnosti, pa je Vrhovni sud, imajući navedene okolnosti u vidu kao i novim zakonom zaprečenu blažu kaznu za navedeno krivično delo (zatvor najmanje 10 godina ili zatvor od 30 do 40 godina), prvostepenu presudu preinačio u pogledu odluke o kazni i optuženog za učinjeno delo osudio na kaznu zatvora u trajanju od 13 godina, u koju mu je primenom člana 63. KZ uračunao vreme provedeno u pritvoru, kao u izreci presude. Ovako odmerena kazna, po nalaženju Vrhovnog suda, srazmerna je značaju navedenih okolnosti, izraženoj društvenoj osudi za predmetno krivično delo i stepenu krivice optuženog i sa istom se može u potpunosti ostvariti svrha kažnjavanja predviđena članom 42. KZ.

Shodno odredbi člana 5. stav 2. KZ, Vrhovni sud je po službenoj dužnosti preinačio prvostepenu presudu u pogledu odluke o meri bezbednosti i optuženom izrekao meru bezbednosti oduzimanja predmeta, kao u izreci ove presude.

Iz svih iznetih razloga, a na osnovu člana 391. stav 1. ZKP, Vrhovni sud je odlučio kao u izreci ove presude.

Predsednik veća sudija,

Dragiša Đorđević, s.r.

Zapisničar,

Nataša Banjac, s.r.

Za tačnost otpavka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

an